

POLSKO – NIEMIECKIE STOSUNKI GOSPODARCZE

WSPÓŁPRACA Z LIDEREM

Niemcy są silni praktycznie w każdej dziedzinie - od gospodarki, poprzez bazę techniczno - technologiczną, po sport i turystykę. Są liderem w Unii Europejskiej pod względem potencjału gospodarczego, a trzecią potęgą na świecie, po USA i Japonii. Są też największym eksporterem światowym. Dla Polski - są największym partnerem we współpracy gospodarczej z zagranicą, i to od blisko dwóch dekad. Warto więc przyjrzeć się bliżej naszemu sąsiadowi zza Odry jako partnerowi gospodarczemu i jego stosunkom ekonomiczno - handlowym z naszym krajem.

SIŁY POTENTATA

Bazując na najświeższych, bo z sierpnia br. danych, dostępnych w Wydziale Krajów Europejskich Departamentu Spraw Europejskich w Ministerstwie Gospodarki, sytuację gospodarczą Niemiec można by scharakteryzować następująco:

- * poziom produktu krajowego brutto (PKB) wzrastał z roku na rok w okresie lat 2004 - 2007 w tempie powyżej 2%, w tym o 2,5% w roku 2007 w stosunku do roku poprzedniego. W wyrazie wartościowym osiągnął on w roku minionym poziom 2423 mld euro, co stanowi 27% całego PKB Unii Europejskiej. Wskaźnik imponujący!*
- * siłą napędową gospodarki jest wzrost produkcji przemysłowej, inwestycji i eksportu. W mniejszym stopniu - wzrost popytu wewnętrznego i konsumpcji. Dla ilustracji - eksport niemiecki osiągnął w roku 2007 wartość 969 mld euro (w roku 2005 stanowił 786,3 mld euro), a import - 770 mld euro, wobec 628 mld euro w 2005 roku.
Udział krajów UE w obrotach handlowych Niemiec sięga ponad 60%.*
- * PKB na 1 mieszkańca (a jest ich 82,3 mln) przyrastał rokrocznie w ostatnich trzech latach po około 1000 euro, by w roku 2007 osiągnąć poziom 29,5 tys. euro. A to świadczy o wysokiej zamożności Niemców.*
- * stopa inflacji w roku 2007 wynosiła 2,2%. W tych też granicach szacowana jest i w bieżącym roku, mimo wzrostu cen paliw i żywności.*
- * stopa bezrobocia ulega systematycznemu obniżeniu, bo z 11,7% w roku 2005 do 8,3% w roku ubiegłym. Na tym poziomie prognozowana jest i na rok bieżący. Liczba bezrobotnych sięga około 3,8 mln osób. A jakie są prognozy dla całego 2008 roku? Prognozy rządowe przewidują spowolnienie wzrostu PKB do około 2%, stopę inflacji w granicach 1,7%, niewielki spadek stopy bezrobocia do 8,2% i wzrost eksportu o 7,6%, a importu o 4,5%.*

NIEMCY - GŁÓWNYM PARTNEREM HANDLOWYM

Niemcy są nie tylko filarem gospodarki europejskiej, ale również jednym z nich w handlu zagranicznym Polski. W okresie od roku 1990 - polsko - niemieckie obroty handlowe wzrosły prawie 7-krotnie. W roku 2007 osiągnęły one rekordowy poziom 54,5 mld euro, w tym polski eksport - 26,1 mld euro. W efekcie - udział Niemiec w polskim eksporcie globalnym wynosi 25,8%, a w imporcie - 23,9%. Jeżeli w roku 2007 nasze obroty handlowe z Niemcami wzrosły o 13,4%, to warto odnotować ich wzrost w okresie 5 miesięcy br. o dalsze 12,8% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Ta wysoka, dwucyfrowa dynamika cieszy i nas i - o czym jestem przekonany - naszych partnerów. Bo Polska jest 10-tym rynkiem zbytu dla Niemców, a Niemcy - 13-tym rynkiem zbytu dla polskich towarów eksportowych. A jak przedstawia się struktura wzajemnego handlu? Z rozmowy na ten temat z Janem MASALSKIM, znakomitym znawcą problematyki w Departamencie Spraw Europejskich MG, wynika, że oprócz wysokiej dynamiki

obrotów ogółem - następuje poprawa struktury handlu, co objawia się w postaci coraz wyższego udziału towarów wysokoprzetworzonych. Dla ilustracji - podaje mój rozmówca - tylko towary czterech sekcji, tj. maszyny, urządzenia i sprzęt elektryczny; metale nieszlachetne; pojazdy i statki powietrzne; oraz tworzywa sztuczne i kauczuk - stanowią 61% wartości globalnego eksportu polskiego na rynek niemiecki i 66% naszego importu z Niemiec.

Gdy pytam mojego rozmówcę o rozszyfrowanie tych zagregowanych grup towarowych - wymienia: w eksporcie są to akcesoria i części do samochodów osobowych, silniki spalinowe, pojazdy samochodowe, miedź rafinowana, konstrukcje do budowy mostów, statki i łodzie oraz meble, aparatura odbiorcza dla telewizji i ...druty. W imporcie z Niemiec - to głównie, podobnie jak w eksporcie, pojazdy samochodowe oraz części i akcesoria do tych pojazdów oraz maszyny i urządzenia mechaniczne. A obok tego - oleje ropy naftowej, wyroby walcowane i artykuły z żeliwa i stali, artykuły z tworzyw sztucznych, okucia oraz leki. Polski eksport - dodał rozmówca - obejmuje około 5000 pozycji towarowych, ale już w dalsze szczegóły nie wnikałem.

INWESTYCJE NIEMIECKIE W POLSCE

Obok wymiany handlowej - drugim, podstawowym nurtem współpracy gospodarczej są inwestycje. Niemcy - nieprzerwanie w latach 2005 - 2007 - plasują się na czołowej pozycji wśród inwestorów zagranicznych w Polsce. Aktualnie zajmują drugie miejsce, po Holandii. Według danych NBP i innych szacunków - łączna, skumulowana wartość niemieckich inwestycji w naszym kraju osiągnęła w 2007 roku poziom 17 miliardów euro. Tylko w roku ubiegłym Niemcy zainwestowali 1,5 mld euro. A w co inwestują Niemcy? Przede wszystkim swój kapitał lokują w sektorze bankowo - finansowym, w handlu detalicznym i hurtowym, w przemyśle spożywczym, chemicznym, motoryzacyjnym oraz materiałów budowlanych. Inwestują w zasadzie wszędzie.

Najwięcej firm z udziałem kapitału niemieckiego działa w miastach i rejonach takich, jak Warszawa, Katowice, Gdańsk, Wrocław, Poznań i Szczecin, ale i na terenie Słupska, Bydgoszczy czy Koszalina. Na tym tle trzeba odnotować fakt, że również polscy inwestorzy zainteresowani są niemieckim rynkiem. Według szacunków Ambasady RP w Berlinie - polskie inwestycje na terenie Niemiec wynoszą aktualnie około 650 mln euro. Wśród największych inwestorów są takie firmy, jak PKN Orlen SA (zakup 494 stacji benzynowych BP w północnej części Niemiec) oraz Grupa Ciech, która przejęła w ub. Roku za 75 mln euro fabrykę sody kalcynowanej w Strasfurcie, w Dolnej Saksonii. Większość inwestorów stanowią jednak firmy jednoosobowe, głównie z branży usług budowlanych i rzemieślniczych. Z innych danych wynika, że na terenie Niemiec zarejestrowanych było w końcu ub. roku około 44 tys. przedsiębiorstw z udziałem polskich obywateli, w tym około 25 tys. firm rzemieślniczych.

W TROSCE O PERSPEKTYWY

Na perspektywy polsko - niemieckiej współpracy można patrzeć z uzasadnionym optymizmem. Stan obecny tych stosunków, jak wynika to chociażby z dokonanego zarysu, oceniać trzeba pozytywnie. To dobra baza wyjściowa dla dalszych inicjatyw i dokonań. W tym obszarze - stosunki nasze są bez wątpienia wzajemnie korzystne, konstruktywne i mobilizujące. Do działań na rzecz pogłębiania i rozszerzania tej współpracy zachęcają i władze, i sami przedsiębiorcy i inwestorzy. Premier Donald TUSK w swoim expose', wygłoszonym 21 listopada ub. roku, potwierdził jednoznacznie: chcemy rozwijać strategiczne stosunki z Niemcami. Dodał przy tym, że relacje polsko-niemieckie są równocześnie kluczowe dla dobrej pozycji obu państw w Unii Europejskiej. Nic dodać, nic ująć. W ramach działań realizacyjnych - stawianym celom służyć będzie m.in. opracowywana obecnie przez resort gospodarki strategia promocji polskiej gospodarki, a także stosowanie w praktyce instrumentów wsparcia polskich przedsiębiorców w zakresie eksportu na Jednolitym Rynku Europejskim, a więc i niemieckim. Konkretnie działania są już prowadzone.

Dotyczy to choćby organizacji, wspólnie z resortami niemieckimi - kolejnej edycji Forum Gospodarczego Polska - Bawaria, które odbyło się 31 lipca w Monachium, czy Forum Polska - Saksonia w dniu 4 września br. w Dreźnie. Do takich działań zaliczyć trzeba konsultacje, wizyty i spotkania dwustronne przedstawicieli naszego Ministerstwa Gospodarki z partnerami niemieckimi, na szczeblu federalnym i landowym.

POIMOCNA DŁOŃ POLSKICH PLACÓWEK

Istotną rolę we wsparciu i promocji polskich przedsiębiorstw na rynku niemieckim odgrywają Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Berlinie i Konsulatu Generalnego RP w Kolonii. Bardzo kompetentna obsada, fachowość i zaangażowanie pracowników tych placówek wykorzystywana powinna być przez wszystkich zainteresowanych współpracą z rynkiem i partnerami niemieckimi. To z analiz i ocen m.in. tych placówek wynika, że perspektywicznymi i rozwojowymi branżami dla polskiego eksportu na rynek niemiecki są wyroby branży motoryzacyjnej, artykuły rolno - spożywcze, akcesoria meblowe, artykuły dekoracyjne i na wyposażenie wnętrz mieszkań i biur. Jest popyt na sprzedaż artykułów typu "bio" oraz produkcję firm oferujących specjalistyczne wyposażenie techniczne, zwłaszcza dla przetwórstwa spożywczego. Jest popyt, ale i narastająca konkurencyjność firm informatycznych, oferujących i sprzedających specjalistyczne oprogramowanie. Obserwowany jest wzrost zainteresowania ofertą firm z branży reklamy wizualnej oraz produkcji wyrobów reklamowych. Niszą do wykorzystania jest rynek takich wyrobów branży medycznej, jak materiały opatrunkowe, przedmioty i narzędzia jednorazowego użytku, odzież medyczna i szkło laboratoryjne. Rośnie popyt na usługi medyczne wysokospecjalizowane i usługi stomatologiczne oraz chirurgii plastycznej. Z innych dziedzin - odnotować trzeba wzrost zainteresowania turystyką wyjazdową do Polski, związaną ze świadczeniem usług sanatoryjnych i uzdrowiskowych.

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA

Ponieważ Polska i Niemcy są krajami bezpośrednio sąsiadującymi ze sobą i członkami Unii Europejskiej - to mogą korzystać ze wsparcia współpracy transgranicznej. Polska - na realizację programów na lata 2007 - 2013 - w ramach polityki Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) uzyskała 557,8 mln euro, w tym na polsko - niemiecką współpracę przygraniczną - 363 mln euro. Komisja Europejska UE zatwierdziła trzy programy operacyjne współpracy transgranicznej i ich dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Są to: Program współpracy Polska - Saksonia (dofinansowanie - 105 mln euro); Polska - Brandenburgia (dofinansowanie - 125 mln euro) i Polska - Meklenburgia (dofinansowanie - 133 mln euro). Środki te przeznaczone są na realizację takich projektów, jak budowa i poprawa infrastruktury, ochrona i gospodarowanie zasobami naturalnymi i kulturowymi, ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków katastrof, rozwój regionalny i planowanie regionalne oraz rozwój współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego, wspieranie powiązań gospodarczych oraz sektorów gospodarki i nauki, dalszego rozwoju zasobów ludzkich i kooperacji transgranicznej. Programy te dotyczą głównie województw - lubuskiego i zachodniopomorskiego. Będzie to zarazem jeden z czynników aktywizujących współpracę polsko - niemiecką, w tym gospodarczą, ale w płaszczyźnie współdziałania wielostronnego czyli unijnego.

Mikołaj ONISZCZUK